

LA CALÒRICA

LE CONGRÈS NE MARCHE PAS

CONTEXT HISTÒRIC

El congrés de Viena (1815) hauria d'haver sigut una trobada entre quatre ambaixadors europeus amb el senzill objectiu de redefinir el mapa polític del continent després de la derrota de Napoleó. L'encontre hauria pogut durar uns dies, potser una setmana, però es va acabar allargant més enllà dels nous mesos i va esdevenir una autèntica bacanal de sopars fastuosos, balls i vetllades d'òpera. Va comptar amb la presència de cinc reis, 216 prínceps i princeses, diversos cardenals vaticans i el sultà de Turquia a més de desenes de milers de funcionaris, nobles i militars que es van desplaçar des de tots els racons del món; ningú es volia perdre l'esdeveniment social més important de la història.

Durant els mesos del congrés, la població de la capital austríaca va créixer en un quaranta per cent; el preu de la vida va arribar a triplicar-se, els carruatges reials van saturar els carrers i els banquets quasi diaris van provocar una crisi de subministraments.

Mentrestant, les negociacions polítiques van produir-se de manera lenta i ineficient. No estava clar en quin idioma havien de ser les converses, de quina manera havien de redactar-se les actes ni tan sols qui tenia veu i qui no en la presa de decisions. L'aristòcrata Charles Joseph de Ligne va descriure aquell ambient, més de festa de l'alta societat que de cimera internacional, amb la famosa frase: "The Congress doesn't walk, but it dances". Tanmateix, però, la frivolitat d'aquell context no va impedir que s'hi tanquessin pactes secrets, plans de traïció i sobretot molts, molts negocis.

OBJECTIUS DRAMATÚRGICS

Des del present podem veure aquell congrés com una de les primeres trobades internacionals de governants que es reuneixen per parlar del futur. Però sorprenentment no queden per parlar del benestar dels seus pobles, sinó per crear una xarxa d'ajuda mútua contra les revoltes populars. Cap governant no volia que la desfeta provocada per la revolució francesa es tornés a repetir al seu regne.

El primer ministre austríac va dir «**la democràcia és un volcà que no em de deixar que entri en erupció**». Pels monarques, no hi havia cap altra opció que les monarquies absolutistes, qualsevol altra sistema polític era inimaginable. Però aquella Europa que van dibuixar en el congrés de Viena era una Europa destinada a morir. La llavor revolucionària era inevitable, incontenible. I cent anys després la major part d'aquelles monarquies havien caigut o s'havien convertit en monarquies completament parlamentàries. Aquell ordre natural, aquell ordre diví i inamovible del què parlaven constantment a Viena va acabar sent tan efímer com qualsevol altre. Només va caldre que algunes persones imaginessin un món nou, un món millor. Així van néixer la majoria de les revolucions: les revolucions socials, la revolució industrial, la revolució feminista, el socialisme, el capitalisme, el comunisme.

But it dances ens transporta al congrés de 1815 per parlar de nosaltres mateixos. Una societat que ha perdut la capacitat d'imaginar futurs millors per la seva població. Una societat que creu que el capitalisme és l'únic sistema polític possible. Després de la caiguda del mur de Berlín i del bloc comunista, el neoliberalisme va aconseguir que les esquerres juguessin qualsevol partida política amb les seves regles del joc. Ja ningú qüestiona les regles, ja ningú parla de crear un món millor. Tot i saber en el fons que el capitalisme és un sistema insostenible, un sistema tocat de mort que, de la mateixa manera que aquells monarques del 1815, en menys de cent anys haurà desaparegut.

La Calòrica vol tornar a parlar a But it dances d'un dels seus temes més obsessius, la democràcia i el neoliberalisme. I la necessitat de qüestionar constantment aquests dos sistemes polítics per millorar la societat on vivim. També vol criticar la feina bruta que fa el pessimisme, el catastrofisme i els relats distòpics en el conformisme de la gent. Actualment creiem més fàcilment que el món d'aquí 50 anys serà un lloc pitjor - ple d'autoritarisme i escassetat- que un lloc millor on l'ésser humà viurà amb més igualtat i justícia social. I això és degut en gran part a la proliferació de missatges apocalíptics. **La Calòrica vol fer una crítica del pessimisme i la conformitat que acabi sent un cant a l'esperança i a la necessitat de somniar mons millors. Al treball col·lectiu.**

La Calòrica vol també fer servir la història per crear enllaços directes amb la situació actual. Pensem que qualsevol conflicte actual, beu de llargues tensions que entendrem molt millor si analitzem la història dels darrers 200 anys. Ja en el congrés de Viena es van barallar alemanya i Rússia pel control de Polònia. Un estat que va crear Napoleó i que tots dos consideraven una frontera natural entre els grans blocs europeus. Finalment es va optar per deixar que Polònia continués sent un estat independent per conservar millor l'equilibri de potències. El mateix equilibri que en el moment en que s'ha vist perillat, ha portat a l'actual guerra d'Ucraïna.

OBJECTIUS ESCÈNICS

A La Calòrica volem que **Le Congrès ne marche pas** sigui, com va ser el propi congrés: grandios, frívol i , malgrat tot, profundament polític. La circumstància multilingüe dels mandataris i ambaixadors ens porta a imaginar una peça on el text ocupa una posició menys central que en els nostres treballs anteriors i deixa espai a la imatge; als blaus, vermells i daurats de les casaques decimonòniques, a les perruques polsoses i als barrets impossibles, a les danses que sembla que no s'acabaran mai. Per això imaginem un espectacle amb quasi una desena d'intèrprets dalt de l'escenari. Actors i actrius amb cossos diversos que parlin llengües diverses. Un espectacle contemplatiu, vodevilesc i patètic. Un espectacle que pugui contenir espectacles més petits o discursos de polítics, però també tòrrids affaires amorosos i picabaralles amoroses entre generals borratxos. Per nosaltres, aquest espectacle és una oportunitat de fer una passa més en la nostra línia de treball i portar a l'extrem el concepte de comèdia política que portem dotze anys treballant a projectes com De què parlem mentre no parlem de tota aquesta merda, Els ocells o l'Editto Bulgaro.

A **Le Congrès ne marche pas** volem començar a treballar des d'un concepte d'època, sense deixar-nos arrossegar per la literalitat, més aviat volem transitar camins com la digressió, l'anacronisme i la deformació estètica. No pretenem fer un documental, però sí que volem investigar les estructures i estètiques dels audiovisuals dels museus i les audioguies. D'aquesta manera volem investigar quins elements d'aquell passat han arribat fins als nostres present. Un present en què ministres i mandataris segueixen reunint-se a salons ostentosos, segueixen menjant i bevent, segueixen ballant i sobretot segueixen fent negocis mentre els casquets de l'ártic es fonen, mentre els conflictes armats proliferen o mentre els pobles que ells governen cada vegada viuen en condicions més penoses. Un present on cada vegada que és fa un congrés a Barcelona, l'ocupació hotelera es desborda, els transports i la restauració no donen a l'abast i els locals d'oci nocturn allotgen festes de tot tipus.

PREGUNTES PEDAGÒGIQUES

Treball sobre el context històric

L'obra de teatre parla sobre un fet històric concret el Congrés de Viena i les guerres napoleòniques posteriors a la revolució francesa. Haver treballat el període històric és un bon previ a veure l'espectacle. Tot i que no cal haver-ho fet per gaudir-lo. Perquè *Le congrès en marche pas* té una primera part on s'explica tot plegat. Així que també pot servir com una excusa per després ampliar el context a classe. Es pot aprofitar per mirar els mapes geopolítics de l'època i com ha canviat en l'actualitat.

A partir d'aquestes preguntes podem reflexionar sobre el pessimisme i el catastrofisme que impera a la societat actual:

- Com t'imagines el món d'aquí a trenta anys? O 100? Creus que serà millor o pitjor?
- Creus que vivim en l'únic sistema socioeconòmic i polític possible?
- Creus que vivim en el millor món possible? Quines coses creus que es podrien canviar i que podríem fer per millorar-ho?
- També es podria fer un debat sobre quin són els principals beneficiaris de les mesures o polítiques que s'estan negociant al Congrés de Viena.
- Es poden repassar sistemes polítics com la monarquia absolutista, la democràcia parlamentària, les dictadures. I alhora preguntar-nos: És veritat el que afirma Metternich el 1814 quan diu que la monarquia absolutista és l'únic sistema polític possible?
- I Margaret Thatcher amb el capitalisme neoliberal?
- Per què penses que ens costa imaginar el món d'una altra manera?

SINOPSI ARGUMENTAL

Le Congrès ne marche pas és un espectacle de nou intèrprets (cinc homes i quatre dones) dividit en tres parts.

Part 1. El congrés. Un text projectat ens parla directament sobre el congrés, la seva gènesi, els seus personatges, les situacions. Funciona com una espècie de documental o audioguia. Mentrestant una música forta sona i no podem sentir el diàleg dels personatges. Volem crear la sensació d'una pel·lícula de cinema mut. I veure com la situació del congrés que comença amb seny i clama, poc a poc va esdevenint una fira sense gaire rumb.

Tots els personatges juguen a la gallineta cega feliços per haver guanyat la guerra a Napoleó. Per un moment van creure que el seu món havia acabat, però per sort només havia estat un ensurt. De cop sona El gloriós moment de Beethoven. Aquesta va ser la simfonia que va sonar en la inauguració del Congrés de Viena. Veiem el tsar de Rússia i el rei de Prússia, l'ambaixador anglès Castlereigh i la seva dona Emily, el primer ministre austríac Metternich, la princesa errant Caterina Bragation i algú més. Estan ben satisfets de la seva situació actual i pensen que tot acabarà ràpid. Només Metternich apunta que la democràcia és un perill latent, un drac adormit, un volcà que en qualsevol moment podria entrar en erupció. De sobte, arriben l'ambaixador espanyol i el francès. No han estat convidats, però exigeixen poder assistir al congrés. Comença el ball, un ball frenètic i llarg. El congrés serà més una llarga successió de trobades informals i festes on el vals serà el vertader protagonista que una negociació seriosa entre governants. De sobte, hi ha una de les millors postes de sol que s'han vist mai a Europa. Això és perquè un volcà que ha explotat a Indonèsia transporta partícules de pols pel Cel. Però tan se val. És preciós. Tan bonic que Caterina i Metternich no poden contenir el romanticisme i es fan un petó. Tot i ser una amant reconeguda del tsar de Rússia.

L'endemà Caterina organitza un esmorzar per afavorir la negociació entre el Tsar i Metternich sobre la divisió de Polònia. L'acord és impossible, hi ha massa testosterona a l'ambient....

Part 2. Napoleó s'escapa i el pànic s'apodera dels assistents. Els monarques i ministres no saben si fugir o atrinxer-se al palau de Viena. Aquesta escena divertidament boja, caòtica, ens recorda els germans Marx o les pel·lícules d'en Buster Keaton, plenes d'humor gestual. Corredisses, atacs de pànic i alguna que altra caiguda s'entrellacen. Fins i tot algú s'atreveria a afirmar que no estarien en aquesta situació si no haguessin estat tan cecs i haguessin regalat algun vestit a la gent pobre. Finalment s'obre la porta, però no apareix Napoleó. Enlloc d'ell veiem creuar el llindar a Margaret Thatcher, la mare creadora de l'Europa neoliberal i del discurs de «no hi ha cap alternativa». La dama de ferro farà un gran discurs, un monòleg sobre la manca d'alternatives a les seves polítiques capitalistes. Les retallades i les privatitzacions són inevitables. El capitalisme les exigeix i com ja hem vist després de la caiguda del mur de Berlín. No hi ha una altra alternativa. La resta de personatges desapareixeran d'escena. Aquí comencem a reconèixer-nos en la situació que abans estàvem veient i que tan sols consideràvem un retrat grotesc del passat (grans monarques fent balls i reunions), una situació que ens parla de nosaltres mateixos i de la nostra inacció.

Part 3. Margaret Thatcher acaba el seu discurs i els actors i les actrius apareixen de nou al veure que no Napoleó no ha arribat. Poc a poc reconstrueixen l'espai i tornen a la festa i al ball. Ara ja no veiem el congrés des del passat, com un relat històric, sinó com una metàfora de la nostra actualitat. Com un vincle directe entre aquell moment i el nostre. Enmig d'això es barregen personatges vestits de manera contemporània. El vals torna i tothom continua ballant al seu ritme. Ningú vol parar de ballar. Mentrestant, el text projectat ens parla d'un relat mític d'un món millor. Una Ítaca del 2100. Un lloc que ara ni tan sols ens podem imaginar. Un lloc on només podrem arribar si algú s'atura i deixa per un moment de ballar.

Dramaturgia Joan Yago
Direcció Israel Solà

amb

Xavier Francès
Aitor Galisteo-Rocher
Esther López
Marc Rius
Júlia Truyol
Roser Batalla
Joan Esteve
Carles Roig
Tamara Ndong

Escenografia Bibiana Puigdefàbregas
Vestuari Albert Pascual
Il·luminació Rodrigo Ortega
Espai sonor Guillem Rodriguez
Cap de Producció Roser Soler
Cap Tècnic Jordi Lluell

